

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ V ITÁLII, LITVĚ A ČESKÉ REPUBLICE

PhDr. Kristina Březinová, Národní pedagogický institut, Praha

Abstrakt:

Hlavním cílem textu je: 1) Srovnání dat sebraných v rámci výzkumné sondy (projekt „Follow your way“ v programu ERASMUS+). Bylo provedeno šetření u kariérových poradců a u příjemců služby kariérového poradenství (žáků, studentů a dospělých klientů) v období od října 2018 do května 2019 ve třech evropských zemích – v Litvě, Itálii a České republice. Hlavním cílem sondy byla analýza: a) odborného zázemí poradců, jejich potřeb v oblasti dalšího profesního rozvoje (na základě sebeposouzení profesních kompetencí), osvědčených postupů, bariér při vykonávání práce, členství v asociacích a síťování; b) potřeb příjemců služby kariérového poradenství, motivace využívat službu kariérového poradenství i specifické metody a postupy v kariérovém poradenství. 2) Zmapování a porovnání zázemí a podmínek k činnosti u kariérových poradců ve výše uvedených zemích z hlediska následujících faktorů: Profesionální standard a kvalifikace kariérových poradců; působnost poradců v jednotlivých odvětvích; obsah a rozsah činnosti odborných asociací; výzkum; podpora ze strany odborných institucí (vzdělávání, nastavování a rozvoj poradenských služeb) a realizace projektů. Cílem této srovnávací analýzy, v rámci které byly analyzovány odborné materiály profesních asociací a odborných institucí, bylo doplnit data z výzkumné sondy a získat tak více ucelený přehled o oblasti kariérového poradenství v každé ze tří zemí.

Klíčová slova: standard kariérového poradce, profesní sdružení, metody kariérového poradenství, sebeposouzení kompetencí, bariéry kariérového poradenství, kariérové poradenství v evropských zemích

Abstract:

The main goal of this article is twofold: 1) Comparison of data collected within the research probe (project "Follow your way" in the ERASMUS+ program). A survey was conducted among career counsellors and recipients of career counseling services (pupils, students, and adult clients) in the period from October 2018 to May 2019 in three European countries - Lithuania, Italy, and the Czech Republic. The main goal of the probe was the analysis of: a) professional background of counsellors, their needs in the field of further professional development (based on self-assessment of professional competencies), best practices, limits and barriers at work, membership in associations and networking; b) needs of recipients of career guidance services; motivation to use the career counseling service as well as specific methods and procedures in career counseling. 2) Mapping and comparison of work background of career counsellors in the above countries in terms of the following factors: Professional standard and qualifications of

career counsellors; the scope of activity of counsellors in individual sectors; the content and the scope of activities of professional associations; the research; the support from professional institutions (education and further development of career guidance) and project implementation. The aim of the comparative analysis was to enlarge the data from the research probe and to get a more comprehensive overview of the field of career counseling in each of the three countries. Within the research, materials of professional associations and institutions were analyzed.

Keywords: career counsellor standard, professional association, methods of career guidance, self-assessment of competencies, barriers in career guidance, career guidance in European countries

Úvod

Výzkumná sonda vznikla v rámci projektu „Follow your way“ (<http://www.followyourway.org>) v programu ERASMUS + Strategic Partnerships for Youth (2018–2019). Cílem projektu bylo rozvíjet mezisektorovou spolupráci v oblasti kariérového poradenství. Mezi zúčastněnými evropskými zeměmi proběhla výměna dobré praxe. V účastnických zemích bylo navíc provedeno šetření u kariérových poradců a u příjemců služby kariérového poradenství (žáků, studentů a dospělých klientů). Byly vytvořeny dva samostatné dotazníky (určené pro poskytovatele a příjemce), uložené jako formuláře Google, které byly šířeny k cílovým skupinám. Průzkum byl prováděn od října 2018 do května 2019 ve třech zemích (Litva, Itálie a Česká republika).

Sonda se zabývá analýzou postavení: 1) poradců, jejich potřeb, kompetencí, odborného zázemí, úspěšných postupů, ale i limitujících faktorů v činnosti, 2) klientů, jejich potřeb, kompetencí a motivace využívat službu kariérového poradenství.

Dotazník pro kariérové poradce se skládal z 12 otázek, z nichž 10 bylo uzavřených (volba ze dvou a více možností) a 2 otevřené. Cílem bylo zmapovat postavení poradců: jejich praxi, vzdělání, věk, pohlaví, profesi / pozici, pracoviště, kvalifikaci pro činnost kariérového poradce. Další otázky se týkaly volby kompetencí, které poradci potřebují posílit. Poradci měli rovněž určit nejvýznamnější kompetence pro práci poradce. Rovněž měli posoudit, jak moc úspěšní jsou v rozvíjení vybraných kompetencí u svých klientů. Dále měli poradci popsat limitující faktory své činnosti. Poslední otázky směřovaly na používané metody, zdroje a členství v odborných asociacích.

Dotazník pro příjemce služby kariérového poradenství sestával z 10 uzavřených otázek. Cílem bylo zmapovat postavení příjemců služby: pohlaví, věk, pozici (studium, práce). Další otázky směřovaly na motivaci klientů využívat službu kariérového poradenství, dále na zmapování jejich kompetencí pro další profesní rozvoj a také jejich potřeb v oblasti kariérového poradenství.

Počty respondentů v obou skupinách za jednotlivé země byly následující:

Země	Poradci	Klienti
Itálie	50	50
Litva	53	52
Česká republika	44	54

Následující text přiblíží výsledky šetření za jednotlivé země. Před samotným výzkumem vždy předchází stručné seznámení se se statutem a zázemím kariérových poradců v dané zemi. Závěrečné shrnutí přináší jak porovnání výsledků sondy, tak porovnání zázemí kariérových poradců v jednotlivých zemích.

1. Kariérové poradenství v Itálii

1.1 Profesionální standard, kvalifikace poradce a působnost poradců v jednotlivých odvětvích

V Itálii nejsou stanoveny formální požadavky (standard) pro profesi kariérového poradce. Poradce by měl mít některý ze stupňů vyššího odborného nebo univerzitního vzdělání, měl by mít odborný výcvik zahrnující obory sociologie, psychologie, ekonomie, psychologie-pedagogika a také praktické zkušenosti v oboru. Je také běžné, že poradce navíc dokončí kurz nebo trénink specializovaný na kariérové poradenství. Tyto kurzy pořádá většinou **Ministerstvo školství, univerzity a výzkumu**¹, agentury pro kariérové poradenství, anebo **Veřejné služby zaměstnanosti**². V některých regionech se rovněž pořádají programy dalšího vzdělávání pro zaměstnance, kteří pracují v oboru kariérového poradenství. [1]

Školní kariérové poradenství je zaměřené na studenty ve věku od 14 do 19 let. Poskytují jej třídní učitelé a školní poradci. Skládá se z činností zaměřených na zlepšení sebepoznání, mapování vlastních schopností, postojů a očekávání. Poradce pracuje s žáky také na tom, aby dokázali pracovat s nastavením cílů v rámci dalšího vzdělávání a profesního života. V souladu s právními předpisy z roku 2015 se požaduje, aby vyšší střední škola ve všech tematických oborech (od gymnázií až po odborné školy) zajistila plynulejší přechod na trh práce. Žáci by se měli seznámit s různými pracovními kontexty, aby byli schopni si zvolit vhodné povolání. Školní poradci získávají podpůrné informace k činnosti od **Ministerstva školství, univerzity a výzkumu**.

Většina univerzit je vybavena poradenskými službami. V oblasti kariérového poradenství jsou univerzity podporovány výzkumnými středisky, profesními sdruženími a sdruženími podniků. Některé univerzity také poskytují informace o pracovních stážích, veletrzích práce a dnech otevřených dveří. [1]

Pro mladé lidi ve věku 15–29 let, kteří se neúčastní vzdělávání, zaměstnání nebo odborné přípravy, nabízí iniciativa Evropské Unie **Youth Guarantee** konkrétní opatření. Národní operační program pro tuto skupinu mladých lidí zahrnuje poradenství, školení, stáže a praxe.

¹ MIUR-Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca. Dostupné z: <https://www.miur.gov.it/>

² PES - Network of the European Public Employment Services. Dostupné z: <https://www.pesnetwork.eu/>

Kariérové poradenství pro dospělé zajišťují **Veřejné služby zaměstnanosti**, které jsou v gesci **Ministerstva práce a sociálních věcí**³. Na jejich řízení se nicméně podílejí i jednotlivé regiony. Veřejné služby zaměstnanosti nabízí řadu činností od informačních služeb, kariérového poradenství až po podporu při hledání zaměstnání anebo krátkodobé umístění na pracovní místo (tréninky, stáže). Všechny služby jsou poskytovány na základě individuálních potřeb uživatelů (například mladí dospělí s problémy se vstupem na trh práce, nezaměstnaní, lidé propuštění z vězení, ženy vracující se z mateřské dovolené, lidé ve věku 45 a více atd.). [1]

1.2 Asociace kariérových poradců

V Itálii působí profesní asociace kariérových poradců, které jsou činné na národní úrovni, jako je **Národní centrum pro salesiánské dílo-výcvik a profesní rozvoj**⁴. Organizace byla založená v roce 1977. Poskytuje veřejné služby v poradenství, odborném vzdělávání a přípravě, a to v návaznosti na pedagogické myšlenky a vzdělávací metodiku sv. Jana Bosca. Federace působí v 15 italských regionech s 60 středisky, která jsou řízena národním úřadem.

Federace poskytuje a administruje:

- základní, vyšší a specializované odborné vzdělávání pro průmyslový sektor a sektor služeb
- průběžné vzdělávací kurzy v závislosti na potřebách pracovního trhu
- mezinárodní projekty, ve spolupráci s EU partnery
- distanční vzdělávací programy, které reagují na potřeby pracovního trhu

Tuto činnost koordinují:

- regionální Centra pro odborné vzdělávání a trénink / praxi
- regionální Centra kariérového poradenství pro mládež ve spolupráci s **Odborným a sociálním školním střediskem kariérového poradenství**⁵

Federace dále se soustředí na práci se sociálně, kulturně, zdravotně či jinak znevýhodněnou mládeží. Cílem je návrat těchto mladých lidí do společnosti, poskytnutí poradenství, odborné přípravy a následně pomoc při získání zaměstnání. [2]

Obr. 1.: Mapa regionálních středisek. V regionech označených tmavou barvou působí organizace CNOS-FAP. Zdroj: <http://www.cnos-fap.it/en/en-home-page>

³ MLPS - Ministero del Lavoro e delle Politiche Sociali. Dostupné z: <https://www.lavoro.gov.it>

⁴ CNOS-FAP – Centro Nazionale Opere Salesiane - Formazione e Aggiornamento Professionale. Dostupné z: <https://www.cnos-fap.it/>

⁵ COSPES - Centro Orientamento Scolastico Professionale E Sociale. Dostupné z: <https://donboscoitalia.it/ambiti-di-azione/cospes/>

Dále v Itálii působí **Národní asociace poradců**⁶, která byla založena v roce 2008. Je svobodným profesním sdružením, jehož činnost je nezávislá, nekonfesní a nepolitická. Členové asociace jsou povinni dodržovat tzv. **Kodex chování**, který zajišťuje profesionalitu poradce i poskytované služby. Členské příspěvky jsou povinné, stejně tak i další vzdělávání. Asociace nabízí i návaznost na magisterské online vzdělání v kariérovém poradenství přes **Telematickou univerzitu Pegaso**⁷. Asociace vydává „*Osvědčení o kvalitě a odborné kvalifikaci služeb*“ podle příslušného zákona. Asociace také zveřejňuje **Registr kariérových poradců** podle kritérií transparentnosti, správnosti a pravdivosti. Tento registr, který není národním profesním registrem, zvyšuje, uznává a odměňuje dovednosti a schopnosti těch, kteří pracují v oblasti poradenství, v souladu s ustanoveními na národní a evropské úrovni v oblasti uznání neregistrovaných profesí. Aktuálně je v registru uvedeno 48 poradců z celé Itálie.

Stručný přehled cílů asociace:

- propagovat, koordinovat, stimulovat a provádět vědecké a výzkumné činnosti s cílem přispět k profesnímu rozvoji poradců
- propagovat a řídit systém školení a / nebo neustálého zlepšování, a to pro zaměstnance škol všech stupňů a stupňů a univerzit [3]

Dále v zemi působí **Italská asociace kariérových poradců**⁸, která byla založena v roce 2007. Je profesionálním, neziskovým sdružením, nepolitickým, nekonfesním a ekonomicky nezávislým. Je největší asociací v tomto odvětví a jediná, která vykonává svoji činnost na celém území státu. Jedná se mj. o profesní sdružení zařazené na seznam **Ministerstva pro hospodářský rozvoj**⁹. Je institucionálně organizováno na národní úrovni s představenstvem složeným z devíti ředitelů v celkem patnácti regionech po celé Itálii, pro které jsou jmenováni regionální koordinátoři.

Asociace sdružuje fyzické i právnické osoby. Spolupracuje s vládou při realizaci nejrůznějších odborných opatření v souladu s platnou legislativou. Součástí majetku asociace je i nadační fond. Povinné jsou členské příspěvky. Členové vyjadřují souhlas s etickým kodexem asociace.

Asociace je sdružena s **Koordinací svobodných profesních sdružení**¹⁰ a umožňuje kariérovým poradcům další nejen zvyšování profesní kvalifikace, ale i získání již výše uvedeného „*Osvědčení o kvalitě a odborné kvalifikaci služeb*“ podle příslušného zákona. Zájemce o získání certifikátu musí mít požadované odborné vzdělání, dále absolvovat výcvikový kurz zaměřený na kariérové poradenství v délce nejméně osmdesáti hodin a / nebo absolvovat praktickou stáž v délce nejméně 6 měsíců. Zájemce o získání osvědčení skládá odbornou zkoušku, přičemž dokládá vlastní profesní portfolio. [4]

⁶ ASNOR - Associazione Nazionale Orientatori. Dostupné z: <https://asnor.it/>

⁷ L'Università Telematica Pegaso. Dostupné z: <https://www.unipegaso.it/website/>

⁸ ASITOR - Associazione Italiana Orientatori. Dostupné z: <http://www.asitor.it/>

⁹ MISE - Ministero dello Sviluppo Economico. Dostupné z: <https://www.mise.gov.it/>

¹⁰ COLAP - Coordinamento Libere Associazioni Professionali. Dostupné z: <http://www.colap.eu/>

1.3 Výzkum, další odborná podpora (vzdělávání, nastavování a rozvoj poradenských služeb) a realizace projektů

Řada projektů, zaměřených na kariérového poradenství a vstup mladých lidí ze škol na trh práce, realizuje **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Projekty ale také realizuje řada dalších významných organizací, například **pracovní agentura Ifoa**, která působí v mnoha regionech, a která byla zřízena Obchodní komorou.

S cílem efektivně oslovit věkovou skupinu mladých byly vytvořeny webové platformy a databáze **Ministerstva školství, univerzity a výzkumu, Ministerstva práce a sociálních věcí**, regionálních úřadů, univerzit, sdružení podniků, obchodní komory a dalších institucí. Platformy poskytují studentům buď informace nezbytné pro rozhodování v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, anebo poskytují informace o trhu práce a pracovních příležitostech.

V rámci dalšího rozvoje kariérového poradenství se klade důraz i na mapování další profesní dráhy u absolventů vysokých škol:

Alma Laurea je meziuniverzitní vnitrostátní konsorcium, které bylo založené v roce 1994. V současné době čítá 75 italských členských univerzit a reprezentuje asi 90 % italských absolventů. Konsorcium je podporováno a financováno univerzitami, které jsou jeho součástí, dále prostředky **Ministerstva školství, univerzity a výzkumu** a dalšími společnostmi a orgány, které využívají nabízené služby. Od roku 2015 je Alma Laurea členem **Národního statistického systému**¹¹.

Alma Laurea zjišťuje v pravidelném intervalu (1 rok, 3 roky a 5 let po ukončení studia) profil a postavení absolventů univerzit. Hlavním cílem je monitorovat vzdělávací cesty a analyzovat dovednosti a výkony absolventů na univerzitě a na trhu práce, což dále umožňuje porovnávat mezi sebou různé univerzitní kurzy, potažmo celé univerzity. Data jsou dále využita za účelem zefektivnění rozhodovacích procesů a plánování vzdělávání vysokoškolských studentů. Sebraná data jsou distribuována jak členským univerzitám, tak **Ministerstvu školství, univerzity a výzkumu a Národní agentuře pro evaluaci univerzitního systému**¹².

Alma Laurea rovněž shromažďuje a zpřístupňuje online životopisy absolventů (v současné době asi 2 540 000 životopisů), aby se tímto způsobem usnadnilo setkávání mezi nabídkou a poptávkou po kvalifikovaných pracovních místech. Alma Laurea v rámci své činnosti spolupracuje s dalšími evropskými zeměmi a také s neevropskými zeměmi, se zaměřením na země Středomoří a na asijské země.

Alma Laurea rovněž vyhodnocuje profesní profily vyžadované veřejnými a soukromými, italskými a zahraničními společnostmi a provádí výběr a vyhledávání zaměstnanců prostřednictvím své dceřiné společnosti **Alma Laurea Srl**, pověřené **Ministerstvem práce a sociálních věcí** k provádění zprostředkovatelské činnosti při vyhledávání a výběru zaměstnanců. [5]

¹¹ SISTAN – Sistema Statistico Nazionale. Dostupné z: <http://www.sistan.it/>

¹² ANVUR - L'Agencia per la valutazione del sistema Universitario e della ricerca. Dostupné z: <https://www.anvur.it/>

1.4 Výsledky dotazníkového šetření – kariéroví poradci – Itálie

1.4.1 Sběr dat

Dotazníky byly předloženy kariérovým poradcům a příjemcům služby kariérového poradenství z následujících škol, institucí a organizací:

- Komplexní Institut Salvatorelli Moneta, obec Marsciano
- Komplexní Institut Mameli-Magnini, obec Deruta
- Komplexní institut Ciuffelli-Einaudi, obec Todi
- CNOS-FAP (*Centro Nazionale Opere Salesiane - Formazione e Aggiornamento Professionale*) - Národní centrum pro salesiánské dílo - výcvik a profesní rozvoj pro region Umbria, sídlo: obec Perugia
- Střední škola, obec Terni
- *Frontiera Lavoro Società Cooperativa Sociale a r.l.*, obec Perugia
- Centrum zaměstnanosti, obec Perugia
- Obecní úřad, obec Marsciano
- Obecní úřad, obec San Venanzo

Dotazníky byly distribuovány prostřednictvím organizace **Travelogue-Associazione di promozione sociale** v Marscianu (Umbria).

1.4.2 Profil vzorku

Bylo získáno celkem 50 vyplněných dotazníků od kariérových poradců. 78 % odpovědí bylo od žen, 22 % odpovědí od mužů. Průměrný věk respondentů byl 50 let. Většina poskytovatelů poradenství pracuje v sektoru vzdělávání (70 %), anebo v nejrůznějších společnostech a sdruženích (12 %). 76 % z celkového vzorku jsou učitelé nebo tutoři / mentoři. Poskytovatelé mají v průměru 12 let odborné praxe. Jejich profesní zkušenosti valnou měrou pocházejí z individuálního studia nebo ze zkušeností získaných v oboru. Následující data proto budou poskytovat valnou měrou informace o kariérových poradcích působících v Itálii v oblasti školství a pracujících s mladými lidmi ve školách.

1.4.3 Kompetence kariérového poradce a další aspekty jejich práce

Za nejvíce důležité dovednosti, které by poradce měl mít, jsou považovány následující:

- Dovednost motivovat klienty
- Znalost příležitostí daného kraje / regionu
- Komunikační a interpersonální dovednosti

Poradci uvedli, že by potřebovali nejvíce posílit následující dovednosti:

- Znalost legislativy v oblasti práce a zaměstnání – znalosti pracovně právních vztahů
- Efektivní využívání informačních zdrojů a správu informačních systémů
- Znalost příležitostí daného kraje / regionu
- Dovednost motivovat klienty

Jak se daří rozvíjet kompetence klientů?

Poradci se domnívají, že nejlépe se jim daří rozvíjet u klientů sebepoznání a znalost příležitostí / možností v kariérové dráze. Naopak uvádějí, že nejméně se jim daří poskytovat klientům poradenství a podporu v plánování kariéry a v praktické implementaci kariéry.

Hodnocení používaných metod v kariérovém poradenství

Metody vnímané jako nejvíce užitečné (ve smyslu efektivity)	Metody hodnocené jako nejvíce používané:	Metody hodnocené jako nejméně používané:
<ul style="list-style-type: none"> - Rozhovor - Projektové aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozhovor - Hry - Diskuse 	<ul style="list-style-type: none"> - Hraní rolí - Příklady známých osobností - Samostudium - Promítání filmů s následnou diskusí

Faktory, které poradcům brání v efektivním poskytování kariérového poradenství

- Nedostatek povědomí o kariérovém poradenství v podnikatelském světě a v dalších organizacích
- Nedostatek nástrojů a produktů pro efektivní poskytování kariérového poradenství (publikace, filmy, hry, texty, ...)
- Nedostatek veřejných financí / dotací

Oproti tomu, poradci nevidí následující faktory jako hlavní obtíž při poskytování kariérového poradenství:

- Kariérové poradenství není prioritou vzdělávací politiky
- Nedostatečné pochopení důležitosti kariérového poradenství ze strany klientů / studentů
- Málo dostupných podpůrných informací a prostředků pro kariérové poradenství
- Nedostatek profesionálů, kteří by zajistili dostatečné vzdělání a přenos zkušeností a znalostí
- Nedostatek školení a aktuálních informací

Informační zdroje, které kariéroví poradci používají, jsou následující:

- Webové stránky týkající se světa práce a vzdělávání / stránky vysokých škol
- Newslettery ze specifických webových stránek
- Specifické vzdělávací kurzy pro profesní rozvoj kariérových poradců

Členství v místní nebo mezinárodní organizaci v oblasti kariérového poradenství

Nikdo z poradců není členem mezinárodní sítě poradců kariérového poradenství. Větší část poradců je členy již zmiňovaných organizací **Národního centra pro salesiánské dílo - výcvik a profesní rozvoj** a **Národní asociace poradců**.

1.5 Výsledky dotazníkového šetření – příjemci služby kariérového poradenství**1.5.1 Profil analyzovaného vzorku**

Bylo sebráno celkem 50 dotazníků od studentů, mladých pracujících a nezaměstnaných. Z toho 66 % bylo žen a 34 % bylo mužů. Průměrný věk respondentů byl 22 let. Přes 50 % dotázaných studuje, nezaměstnaných je necelá pětina:

30 %	Zaměstnání
30 %	Studium v centru odborné přípravy / na odborné škole
18 %	Bez zaměstnání, status nezaměstnaný
10 %	Studium střední školy
10 %	Studium na univerzitě / vysoké škole
2 %	Studium a zaměstnání současně

Pouze zhruba každý desátý respondent nemá žádnou představu o budoucí profesi, dalším vzdělávání, dalším rozvoji. Naprostá většina respondentů má už určitou představu, čemu se chtějí v budoucnosti věnovat:

66 %	Uvádí, že buď zcela vědí, anebo víceméně vědí, co jakou profesi chtějí dělat v budoucnosti
22 %	Zatím si vybírá mezi více možnostmi
12 %	Ještě neví, co budou dělat

Pouze pětina respondentů uvedla, že cítí, že potřebují asistenci při plánování kariéry. Téměř polovina respondentů si není jistá, zda potřebuje službu kariérového poradenství:

24 %	Potřebují asistenci při plánování jejich profesní kariéry
48 %	Neví, zda tuto asistenci potřebují
28 %	Tuto pomoc nepotřebuje

Více než polovina respondentů následně uvedla, že nemá možnost kontaktovat kariérového poradce, anebo že nemají o této službě žádné informace:

46 %	Mají možnost kontaktovat profesionála v kariérovém poradenství a probrat s ním plánování budoucnosti, volbu školy nebo profese
26 %	Tuto možnost nemá
28 %	Nemá o této možnosti informace

Při volbě další školy a další profesní dráhy mají významný vliv rodiče i širší rodina, přátelé, případně internet. Odborné poradenství zastává jen dílčí roli:

Osoby nebo faktory, které primárně respondenty ovlivňují nebo jsou užitečné při profesionální volbě:	Následující faktory respondenty ovlivňují už méně:
<ul style="list-style-type: none"> - Rodiče nebo členové rodiny - Přátelé - Informace na webu 	<ul style="list-style-type: none"> - Učitel, tutor - Kariérový poradce - Jiní odborníci nebo instituce - Známí lidé, authority, který respondent zná - Tutoři mimo školní oblast, trenéři, vedoucí apod.

Respondenti uvádějí jako své nejlépe rozvinuté kompetence pro budování kariérové dráhy:

- Sebepoznání
- Znalost možností kariéry / kariérových drah

Jako nejméně rozvinuté kompetence uvádějí:

- Praktická implementace kariérové dráhy
- Plánování profesní dráhy

Nejužitečnejšími aktivitami, ktoré respondentům pomáhajú při výbere povolání, jsou:

- Pracovní exkurze
- Semináře a přednášky zaměřené na oblast volby povolání
- Intenzivní odborné činnosti (praxe, dobrovolnictví)

Očekávání ohledně služby kariérového poradenství

Respondenti uvádějí, že by potřebovali více příležitostí jak k získávání pracovních zkušeností, tak k setkávání se s odborníky nebo pracovníky v profesním sektoru, o který mají zájem. Chtěli by se také více dozvědět o různých (i zahraničních) příležitostech k realizaci jejich vzdělávání a kariéry.

1.6 Shrnutí

Výsledky šetření ukazují, že kariéroví poradci pocítují rezervy zejména v nedostatku povědomí o kariérovém poradenství v podnikatelském světě a v dalších organizacích, ve financování služby a v dostupných nástrojích a metodických materiálech. Zároveň připouštějí, že kariérové poradenství je prioritou státní vzdělávací politiky, a že odborníků působí v tomto odvětví dostatek.

Kariéroví poradci zastávají většinou souběžně jinou pracovní pozici (nejčastěji učitel, mentor). Příprava kariérových poradců není systematická: profesní zkušenosti kariérových poradců valnou měrou pocházejí z individuálního studia nebo ze zkušeností získaných v oboru. To je dáno i tím, že v Itálii neexistují formální požadavky pro pozici kariérového poradce.

Oproti tomu kariéroví poradci vnímají podpůrné informace k činnosti jako dostatečné, využívají webové stránky **Ministerstva školství, univerzity a výzkumu** a dalších profesních organizací. Větší část poradců aktivně působí v národních profesních organizacích jako jsou **Národní centrum pro salesiánské dílo-výcvik a profesní rozvoj** a **Národní asociace poradců**. Kariéroví poradci celkově vnímají dobré odborné zázemí, které je jim poskytováno ze strany národních profesních organizací a jejich regionálních poboček.

Kariéroví poradci obecně cítí značnou rezervu v poradenství a pomoci klientům při plánování a implementaci jejich profesní dráhy (nabídka stáží, exkurzí, praktické kroky na počátku pracovní dráhy apod.), dále v motivování klientů využít službu, ve znalosti příležitostí daného kraje / regionu, znalostech pracovních právních vztahů, efektivním využívání informačních zdrojů a správě informačních systémů. Naopak jako svou silnou stránku vidí dovednost rozvíjet sebepoznání u klientů a předávat jim informace a znalosti ohledně možností vlastní kariérové dráhy.

Příjemci služby kariérového poradenství celkově projevili větší zájem o takový model středního školství, kde by existovala příležitost praktikovat systém střídání školy a práce. Takový systém může být důležitým formativním momentem pro osobnostní a profesní růst studenta. Někteří respondenti vyjádřili potřebu zlepšit své profesní a měkké dovednosti, což jim škola nebo akademické prostředí nemůže v plném rozsahu poskytnout. Tyto dovednosti mohou nejlépe rozvíjet skrze pracovní zkušenosti. Valná většina respondentů (76 %) si navíc není jistá nebo

neví, co jim služba kariérového poradenství může nabídnout, přičemž více než polovina respondentů (54 %) uvedla, že nemá možnost kontaktovat kariérového poradce, anebo že nemají o této službě žádné informace.

Podle výsledků průzkumu jsou nejvýznamnějšími faktory při výběru povolání nebo plánování kariéry: názor rodičů, širší rodiny, přátel a informace na internetu. Služba kariérového poradenství není respondenty příliš často využívaná, podobně ani poradenství ze strany učitelů a tutorů. Respondenti by v rámci využití služby kariérového poradenství obecně nejvíce ocenili pomoc s plánováním a implementací vlastní profesní dráhy (informace o domácích i zahraničních stážích, praxích, exkurzích, dobrovolnické činnosti apod.).

Celkově se dá konstatovat, že kariéroví poradci ve školách vnímají své silné stránky v rozšiřování sebepoznání a sebereflexe u klientů, v předávání informací („práce ve škole“), slabé stránky naopak vnímají v propojení s praxí, podnikatelským světem, příležitostmi v regionu („propojení školy a světa práce“).

2. Kariérové poradenství v Litvě

2.1 Profesionální standard, kvalifikace poradce a působnost poradců v jednotlivých odvětvích

Za vytvoření a rozvoj systému kariérového poradenství v Litvě odpovídají tři exekutivní instituce Litevské republiky:

Ministerstvo školství a vědy¹³ zajišťuje politiku týkající se poskytování kariérového vzdělávání, informací a poradenských služeb pro žáky, studenty, dospělé studenty. V Litvě jsou tyto informační a poradenské služby poskytovány až na středních všeobecných školách (gymnázia apod.) a středních školách odborného vzdělávání a přípravy.

Ministerstvo sociálního zabezpečení a práce Litevské republiky¹⁴ zajišťuje politiku kariérového poradenství týkající se poskytování informací o kariéře a poradenství pro uchazeče o zaměstnání (mládež a dospělí), včetně mladých lidí, kteří nejsou v oblasti vzdělávání, zaměstnání nebo odborné přípravy. Spadají sem tzn. *teritoriální burzy práce* a jejich strukturální divize (Střediska práce pro mládež), které nabízejí služby pro mladé lidi a pro dospělé, kteří hledají práci. Pod gesci tohoto ministerstva spadají rovněž sdružení a nevládní organizace osob se zdravotním postižením, které zprostředkovávají zaměstnání a různé vzdělávací programy zaměřené na budování sebedůvěry a motivace, rozvíjení dovedností při plánování kariéry pro jedince se zdravotním anebo jiným znevýhodněním.

Ministerstvo hospodářství a inovací Litevské republiky¹⁵ se podílí na politice kariérového poradenství v souvislosti s vytvářením prognóz poptávky po lidských zdrojích na trhu práce.

Samotné financování služeb kariérového poradenství pochází z různých zdrojů: ze státního rozpočtu, z výdajů aktivních politik na trhu práce, z fondů ESF a z iniciativy **Youth Guarantee**.

---

¹³ Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Dostupné z: <https://www.smm.lt/>

¹⁴ Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Dostupné z: <https://socmin.lrv.lt/>

¹⁵ Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija. Dostupné z: <https://eimin.lrv.lt/>

Kariérový poradce není v Litvě státem regulované povolání, proto jsou odborníci v oblasti poradenství přijímáni podle samostatných sektorových / firemních standardů a požadavků.

Litevský školský systém rozlišuje dva typy kariérových specialistů. Kvalifikační požadavky pro činnost **školního kariérového koordinátora** nejsou nijak přísná, zatímco kvalifikační požadavky pro **školní kariérové poradce** vyžadují předchozí zkušenost s poradenstvím. Popisy práce školního kariérového koordinátora a školního kariérového poradce byly vytvořeny během litevského národního projektu „Vytváření a vývoj profesního růstu a monitorování modelů v hlavním proudu vzdělávání a odborné přípravy“ (2011-2014). [6]

Školní kariéroví koordinátoři, kteří pracují ve školách, musí mít vysokoškolské vzdělání, pracovní zkušenost v délce alespoň tří měsíců související s úkoly s prací se studenty škol nebo s poradenstvím. Dále by měli být informováni o právních předpisech týkajících se oblasti kariérového poradenství.

Školní kariéroví poradci, kteří koordinují skupiny přidělených školních kariérových koordinátorů, jsou povinni mít vysokoškolské vzdělání; alespoň jeden rok praxe v poradenství nebo v konzultační činnosti; dobrý přehled o vládních strategiích a koncepcích týkající se poradenství, včetně právních předpisů; zkušenosti s managementem činností a úkolů; dobrou znalost pedagogiky a andragogiky, včetně schopnosti aplikovat tyto znalosti v praxi. [6]

Školní kariéroví poradci pracují podle doporučeného **Programu vzdělávání v oblasti kariéry**, který je schválený litevským Ministerstvem školství a vědy. [7] Příloha tohoto programu [8] popisuje kompetence, které by měly být dosaženy u žáků v určitém ročníku nebo v konkrétní fázi učení v různých programech odborného vzdělávání. Žák vyššího ročníku by měl tedy například v rámci výuky předmětu chemie poznat i kariérové příležitosti v oboru chemie. V rámci výuky humanitních předmětů by měly být zařazeny individuální a skupinové práce – například popis různých profesí. Škola by se měla, na základě tohoto programu, dohodnout na organizaci rozvoje kariérového poradenství: například na integraci kariérového vzdělávání do obsahu předmětu, do školních aktivit, do forem neformálního vzdělávání atd. [9]

Požadavky na **poradce teritoriálních burz práce** (a pod ně spadajících **Center práce s mládeží**) jsou následující: stupeň vysokoškolského nebo ekvivalentního vzdělání; alespoň jeden rok praxe v oblasti politiky zaměstnanosti; znalost příslušných právních předpisů; znalost informačního managementu.

Aby byla zajištěna dostupnost informací a poradenských služeb, je kladen zvláštní důraz na informační systémy kariérového poradenství. V roce 2008 **Ministerstvo školství a vědy** vytvořilo národní databázi vzdělávacích příležitostí s názvem **Otevřený informační, konzultační a poradenský systém**¹⁶ která zpřístupňuje údaje o vzdělávání, statistice a registrech práce širokému spektru klientů a nabízí relevantní informace poskytovatelům služeb kariérového poradenství.

---

¹⁶ AIKOS-Atviro informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistema. Dostupné z: <https://www.aikos.smm.lt/Puslapiai/Pradinis.aspx>

V roce 2008 byl v rámci projektu ESF „Návrh a rozvoj národního systému kariérového poradenství“ vytvořen **Kvalifikační standard kariérových specialistů**, jehož součástí je i etický kodex. Základní standard služby kariérového poradenství představují následující oblasti:

- validita,
- profesní image,
- respekt,
- objektivita,
- relevance.

Dále byly vytvořeny popisy pracovních pozic kariérových poradců v oblasti středního všeobecného vzdělávání a v oblasti středního odborného vzdělávání a přípravy. Propracovaný systém odborné přípravy a vzdělávání kariérových poradců napříč jednotlivými sektory v Litvě není zatím vytvořen. Osvědčení o kvalitě a odborné kvalifikaci v rámci Litevského rámce kvalifikací poskytuje **Středisko pro rozvoj kvalifikací a odborného vzdělávání a přípravy**¹⁷.

Vysokoškolské instituce dodržují **Rámec pro zajištění kvality služeb kariérového managementu pro studenty** (2012). Rámec popisuje zásady práce pro zajištění kvality služby, obsahuje rovněž etický kodex.

2.2 Asociace kariérových poradců

Kariéroví poradci jsou většinou buď členy metodických aktivit místního (městského nebo krajského) okruhu odborníků anebo členy **Litevské asociace kariérových poradců**¹⁸, která byla založena v roce 2013 ve Vilniusu. Dnes sdružení sdružuje zástupce různých oborů: pedagogy, psychology, lektory, vedoucí vzdělávacích institucí, lektory, obchodní zástupce, zaměstnance služeb zaměstnanosti. Počet členů asociace není zveřejněn. Podnětem pro vznik organizace byla realizace národního projektu „Vytváření a vývoj profesního růstu a monitorování modelů v hlavním proudu vzdělávání a odborné přípravy“ (2011–2014) realizovaného v rámci operačního programu EU. V průběhu realizace projektu vyvstaly další potřeby a otázky poradců, které bylo potřeba i nadále řešit. Založení profesní organizace se ukázalo být nezbytným dalším krokem v rozvoji kariérového poradenství v Litvě. Asociace nabízí širokou škálu odborných služeb, vyvíjí metodické publikace a autorské programy.

2.3 Výzkum, další odborná podpora (vzdělávání, nastavování a rozvoj poradenských služeb) a realizace projektů

Výzkum různých aspektů kariérového poradenství zadává **Ministerstvo školství a vědy a Euroguidance Litva**, ale nepředstavuje běžnou praxi a do výrazné míry závisí na dostupném financování.

¹⁷ Kvalifikacijų ir Profesinio Mokymo Plėtros Centras. Dostupné z: <https://www.kpmc.lt/>

¹⁸ Lietuvos karjeros specialistų asociacija. Dostupné z: <http://lksa.lt/>

Co se týče univerzit a vysokých škol, jsou realizovány dlouhodobě výzkumy zaměřené na kariérové poradenství. Výzkum na univerzitě ve Vilniusu¹⁹ je zaměřen na psychologické aspekty kariérového poradenství, tzn. na důsledky, postoje a rozhodnutí jednotlivce v oblasti kariéry, dále na metodologii kariérového poradenství. Univerzita Vytautas Magnus v Kaunasu²⁰ v roce 2012 zřídila *Skupinu pro kvalitu studií a výzkumu v oblasti kariéry*. Tato skupina vydává mezinárodní časopis „*Plánování kariéry: výzkum a poradenství*“ v litevštině a angličtině.

2.4 Výsledky dotazníkového šetření – kariéroví poradci – Litva

2.4.1 Sběr dat

Dotazníky byly předloženy kariérovým poradcům a příjemcům služby kariérového poradenství z následujících škol, institucí a organizací:

- Základní, střední školy a gymnázia (12 škol)
- Středisko práce pro mládež (divize Úřadu práce v Klaipėdė)
- Duchovní poradenské centrum pro mládež v Klaipėdė
- Univerzita Klaipėda, vysoké školy, instituce odborného vzdělávání
- Podniky (Západní loděnice, přístav Klaipėda)

Data od příjemců kariérového poradenství byla sebrána zaměstnanci **Pedagogicko-psychologické služby v Klaipėdė**. Služba poskytuje kariérové poradenství místním školám. Klienti byli osloveni pomocí emailu anebo osobně, dotazník vyplňovali online. Sběr od poskytovatelů (poradců) kariérového poradenství proběhl ve všech výše uvedených institucích a školách. Poradci byli osloveni pomocí emailu anebo osobně, dotazník vyplňovali online. Sběr garantovala supervizorka kariérového vzdělávání v daném regionu, která má za úkol vytvářet spolupráci v kariérovém poradenství mezi školami, odbornými školami, univerzitami a dalšími zúčastněnými stranami, jak ve městě, tak v institucích v dalších obcích, které spadají pod správní obvod Klaipėda.

2.4.2 Profil vzorku

Bylo získáno celkem 53 vyplněných dotazníků od kariérových poradců. 91 % odpovědí bylo od žen, 9 % odpovědí od mužů. Průměrný věk respondentů byl 43 let. Naprostá většina kariérových poradců (91 %) pracuje v sektoru vzdělávání (základní a střední škola, neformální vzdělávací instituce, vysoké školy / univerzity), dále v nevládních společnostech a sdruženích (5 %). 4 % poradců působí ve vlastní zavedené soukromé společnosti.

Výsledky ukazují, že pouze malý počet respondentů (9 % pracujících se žáky a 6 % pracujících s dospělými) má jako svou hlavní činnost kariérové poradenství. U ostatních respondentů je kariérové poradenství jejich vedlejší činností.

Jejich hlavní pracovní činnosti jsou pak následující (v různých kombinacích, není výjimkou, že odborník zastává jednu až čtyři činnosti celkem, přičemž kariérové poradenství tvoří nejmenší část jeho práce): zástupce ředitele vzdělávací instituce, ředitel vzdělávací instituce, učitel

¹⁹ Vilniaus universitetas. Dostupné z: <https://www.vu.lt/>

²⁰ Vytauto Didžiojo universitetas. Dostupné z: <https://www.vdu.lt/lt/>

předmětu, psycholog, třídní mentor, sociální pedagog, projektový manažer, manažer neformální vzdělávací skupiny, knihovník, supervisor kariérového poradenství, lektor, kouč, supervizor, vedoucí odboru vzdělávání.

Kariéroví poradci mají v průměru 8 let odborné praxe. Většina poradců (59 %) získala kvalifikaci kariérového poradenství ve specializovaných krátkodobých kurzech. Pouze 17 % poradců absolvovalo speciální studium kariérového poradenství. Ostatní respondenti (24 %) nemají žádné kompetence nebo je získali samostudiem.

2.4.3 Kompetence kariérových poradců a další aspekty jejich práce

Za nejvíce důležité dovednosti, které by poradce měl mít, jsou považovány následující:

- Kvalita / obsah / forma služby kariérového poradenství
- Organizace a řízení procesů kariérového poradenství
- Dovednost motivovat klienty

Poradci uvedli, že by potřebovali nejvíce posílit následující dovednosti:

- Znalosti o pracovního práva
- Dovednost motivovat klienty
- Kvalita / obsah / forma služby kariérového poradenství

Jak se daří rozvíjet kompetence klientů?

Poradci se domnívají, že nejlépe se jim daří rozvíjet u klientů sebepoznání a znalost příležitostí / možností v kariérové dráze. Naopak uvádějí, že nejméně se jim daří poskytovat klientům poradenství a podporu v plánování kariéry a v praktické implementaci kariéry.

Hodnocení používaných metod v kariérovém poradenství

Metody vnímané jako nejvíce užitečné (ve smyslu efektivity)	Metody hodnocené jako nejvíce používané	Metody hodnocené jako nejméně používané
<ul style="list-style-type: none"> - Rozhovor - Diskuse - Projektové aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozhovor - Hry - Diskuse - Samostatná práce - Recenze filmu a diskuse - Zkoumání příběhů mimořádných osobností - Hraní rolí 	<ul style="list-style-type: none"> - Projektové aktivity

Jako neúčinnější metody jsou vnímány: rozhovory, diskuse a projektové aktivity. Projektové aktivity se bohužel nepoužívají často.

Faktory, které poradcům brání v efektivním poskytování kariérového poradenství

- Nedostatek veřejných financí / dotací
- Kariérové poradenství není prioritou vzdělávací politiky
- Nedostatečné pochopení důležitosti kariérového poradenství ze strany klientů / studentů
- Nedostatek nástrojů a produktů pro efektivní poskytování kariérového poradenství (publikace, filmy, hry, texty, ...)

Oproti tomu, poradci nevidí následující faktory jako hlavní obtíž při poskytování kariérového poradenství:

- Málo dostupných podpůrných informací a prostředků pro kariérové poradenství
- Nedostatek povědomí o kariérovém poradenství v podnikatelském světě a v dalších organizacích
- Nedostatek profesionálů, kteří by zajistili dostatečné vzdělání a přenos zkušeností a znalostí
- Nedostatek školení a aktuálních informací

Informační zdroje, které kariéroví poradci používají, jsou následující:

- Sdílené metodické materiály: knihy, hry, brožury, filmy, materiály ze seminářů a tréninků.
- Webové stránky týkající se světa práce a vzdělávání / stránky vysokých škol v litevštině a v angličtině.
- Sdílení zkušeností s kolegy, partnery

Většina poradců uvedla, že webové stránky jsou pro jejich práci velmi užitečné. Používají hlavně weby jako www.mukis.lt, www.euroguidance.lt, www.lamabpo.lt. Sdílejí také navzájem metodické materiály a předávají si osobní zkušenost.

Členství v místní nebo mezinárodní organizaci v oblasti kariérového poradenství

Nikdo z poradců není členem mezinárodní sítě poradců kariérového poradenství. Většina respondentů (70 %) je zapojena do metodických aktivit místního (městského nebo krajského) okruhu specialistů anebo **do Litevské asociace kariérových poradců**. 9 % osob jsou členy obou uvedených sítí současně. 30 % poradců není členem žádné asociace.

2.5 Výsledky dotazníkového šetření – příjemci služby kariérového poradenství

2.5.1 Profil analyzovaného vzorku

Bylo sebráno celkem 52 dotazníků od studentů. Z toho 83 % bylo žen a 17 % bylo mužů. Průměrný věk respondentů byl 18 let.

Přes 80 % dotázaných studuje, mladí nezaměstnaní ve vzorku nebyli:

8 %	Zaměstnaní
36 %	Studium v centru odborné přípravy / na odborné škole
0 %	Bez zaměstnání, status nezaměstnaný
40 %	Studium střední školy
6 %	Studium na univerzitě / vysoké škole
10 %	Studium a zaměstnání současně

17 % respondentů nemá žádnou představu o budoucí profesi, dalším vzdělávání, dalším rozvoji. Nadpoloviční většina respondentů má už určitou představu, čemu se chtějí v budoucnosti věnovat:

64 %	Uvádí, že buď zcela vědí, anebo víceméně vědí, co jakou profesi chtějí dělat v budoucnosti
19 %	Zatím si vybírá mezi více možnostmi
17 %	Ještě neví, co budou dělat

42 % respondentů uvedlo, že potřebují asistenci při plánování kariéry. Nadpoloviční většina respondentů službu kariérového poradenství buď nepotřebuje anebo si není jistá, zda jí potřebuje:

42 %	Potřebují asistenci při plánování jejich profesní kariéry
27 %	Neví, zda tuto asistenci potřebují
31 %	Tuto pomoc nepotřebuje

Méně než polovina respondentů následně uvedla, že nemá možnost kontaktovat kariérového poradce, anebo že nemají o této službě žádné informace. Nadpoloviční většina respondentů uvedla, že má možnost kariérového poradce kontaktovat:

56 %	Mají možnost kontaktovat profesionála v kariérovém poradenství a probrat s ním plánování budoucnosti, volbu školy nebo profese
23 %	Tuto možnost nemá
21 %	Nemá o této možnosti informace

Při volbě další školy a další profesní dráhy mají na respondenty významný vliv rodiče, širší rodina, internet a kariérový poradce. Odborné poradenství ze strany učitelů, tutorů, trenérů apod. má jen dílčí důležitost:

Osoby nebo faktory, které primárně respondenty ovlivňují nebo jsou užitečné při profesionální volbě:	Následující faktory respondenty ovlivňují už méně:
<ul style="list-style-type: none"> - Rodiče nebo členové rodiny - Informace na webu - Kariérový poradce 	<ul style="list-style-type: none"> - Učitel, tutor - Jiní odborníci nebo instituce - Známi lidé, authority, který respondent zná - Tutoři mimo školní oblast, trenéři, vedoucí apod.

Respondenti uvádějí jako své nejlépe rozvinuté kompetence pro budování kariérové dráhy:

- Sebepoznání
- Plánování profesní dráhy
- Praktická implementace kariérové dráhy

Jako nejméně rozvinuté kompetence uvádějí:

- Znalost možností kariéry / kariérových drah

Nejužitečnějšími aktivitami, které respondentům pomáhají při výběru povolání, jsou:

- Exkurze v podnicích a firmách zaměřené na získání zkušeností (stínování, plnění určitých úkolů v konkrétním pracovním prostředí)
- Intenzivní činnosti jako odborné praxe a dobrovolnická činnost
- Jednorázové, časově omezené semináře a přednášky zaměřené na oblast volby povolání

Očekávání ohledně služby kariérového poradenství

Respondenti uvedli, že by potřebovali pro výběr profese a pro plánování pracovní dráhy větší pomoc ze strany školy:

- Více jednorázových akcí zaměřených na oblasti kariérového poradenství
- Více příležitostí prozkoumat své vlastní schopnosti
- Větší podporu od učitelů a poradců
- Seznámit se blíže s širším spektrem profesí, také s neobvyklými a méně častými profesemi
- Škola by měla umět studenty více motivovat / rozvíjet jejich motivaci

Dále by potřebovali pro výběr profese a pro plánování pracovní dráhy následující podporu:

- Více informací od firem a podniků
- Potkat se s rodiči anebo s dalšími lidmi, kteří mají různé nebo o méně obvyklé profese
- Více dostupných informací na internetu
- Více studovat různé materiály (samostudium)

2.6 Shrnutí

Výsledky šetření ukazují, že kariéroví poradci používají při své práci různé prostředky a metody, účastní se a sdílejí své zkušenosti v profesních sítích (místní metodický kruh, **Litevská asociace kariérových poradců**). Práce kariérových poradců je většinou omezena nedostatkem financování. Skutečnost, že mnoho poradců má současně jiné pracovní pozice, svědčí o tom, že ve vzdělávací politice státu není kariérovému poradenství věnována velká pozornost.

Poradci také jednoznačně zdůraznili, že potřebují posílit kompetence v samotné kvalitě, obsahu a formě služby kariérového poradenství. Jako důležitou dovednost pro svou práci vnímají organizaci a řízení procesů kariérového poradenství. To může souviset s malou časovou dotací na vlastní práci poradce ve škole. Poradci také vnímají potřebu posílit kompetence v motivování klientů využívat službu kariérového poradenství a v pomoci klientům při plánování profesní dráhy a její implementaci.

Příprava kariérových poradců není dostatečná: jen malá část z nich (17 %) absolvovala speciální studia, většina (59 %) získala určitou kvalifikaci na různých krátkodobých kurzech. Zbytek respondentů (24 %) nemá žádné odborné vzdělání anebo odbornost získali samostudiem.

Výsledky šetření u příjemců služby kariérového poradenství ukazují, že 56 % respondentů sice ví o možnosti kariérového poradce kontaktovat, ale opět nadpoloviční většina (58 %) si myslí, že takovou službu buď nepotřebují anebo si nejsou jisti, zda ji potřebují. Podle výsledků průzkumu jsou nejvýznamnějšími faktory při výběru povolání a plánování kariéry: názor rodičů a širší rodiny, informace na internetu a na třetím místě v důležitosti je kariérový poradce.

Co se týče aktivit realizovaných v rámci kariérového poradenství a jejich dopadu, nejužitečnějšími aktivitami jsou pro respondenty exkurze v podnicích a firmách, odborné praxe a dobrovolnická činnost. Jako méně užitečné hodnotí přednášky, diskuse, individuální rozhovory a další podobné aktivity.

Respondenti uvedli, že by potrebovali pro výběr profese a pro plánování pracovní dráhy větší pomoc od kariérových poradců a učitelů. Stáli by také o to získat lepší přehled o širším spektru profesí, zlepšit sebepoznání a motivaci, mít možnost účastnit se většího množství jednorázových aktivit zaměřených na kariérové poradenství.

Celkově se dá konstatovat, že kariéroví poradci ve školách sice vnímají své silné stránky v dovednosti rozšiřování sebepoznání a sebereflexe u klientů, ale klienti poskytují opačnou zpětnou vazbu v tom smyslu, že jim podpora od poradců celkově nepřipadá dostatečně pestrá, častá a efektivní.

3. Kariérové poradenství v České republice

3.1 Profesní standard, kvalifikace poradce a působnost poradců v jednotlivých odvětvích

Za vytvoření a rozvoj systému kariérového poradenství v České republice odpovídají Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (poradenské služby ve vzdělávání) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (veřejné služby zaměstnanosti, služby sociálního poradenství). Obě ministerstva provozují sítě poskytující kariérové poradenství.

Co se týče sektoru zaměstnanosti, úřady práce, spadající do resortu Ministerstva práce a sociálních věcí, poskytují individuální i skupinové kariérové poradenství dospělým uchazečům o zaměstnání v celé řadě oblastí, jako je hledání zaměstnání, mapování pracovního potenciálu klienta, poradenství při rekvalifikaci a pracovní rehabilitaci, poradenství v rámci mezinárodní mobility pracovních sil (EURES – evropský portál pracovní mobility). Informačně-poradenská střediska, která při úřadech práce fungují od roku 1993, poskytují mimo jiné poradenství pro žáky základních a středních škol a výrazně tak pomáhají poradcům ze sektoru školství.

Kariérové poradenství dospělým poskytují i nevládní neziskové organizace, občanská sdružení, asociace zaměstnavatelů, soukromé agentury práce (personální agentury), soukromí kariéroví poradci a regionální centra pro kariérové poradenství. Co se týče služeb sociálního poradenství, jsou poskytovány nejčastěji neziskovými sdruženími, která jsou zřizována městy a kraji. V rámci tohoto sociálního poradenství může být poskytováno i kariérové poradenství. [10]

Co se týče sektoru školství, poradenské služby jsou ze zákona poskytovány na všech základních školách, středních školách, vyšších odborných školách a vysokých školách. Kariérové poradenství v základních a středních školách obvykle žákům poskytuje školní výchovný poradce (jedná se o učitele, který má v rámci svého učitelského úvazku vymezenou určitou omezenou časovou dotaci i na činnost výchovného poradce), anebo školní psycholog, pokud je ve škole jeho pozice zřízena (což není zdaleka pravidlem). Na vysokých školách a univerzitách je kariérové poradenství poskytováno odbornými pracovníky prostřednictvím center akademických poradenských služeb.

Kvalifikační požadavky pro poradce působící ve státním sektoru, kteří mají v náplni své práce mimo jiné i kariérové poradenství, jsou regulovány legislativou příslušného sektoru. V sektoru zaměstnanosti se jedná o následující požadavky na vzdělání: požadováno je středoškolské

vzdělání anebo vyšší odborné vzdělání. V sektoru školství je požadováno magisterské vzdělání v pedagogických oborech a absolvování dalších specializačních kurzů s předem definovanou časovou dotací.

Možnost ověření kompetencí pro výkon pozice kariérového poradce nabízí Národní soustava kvalifikací prostřednictvím zkoušek profesní kvalifikace *Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu* (Autorizující orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), *Kariérový poradce pro zaměstnanost* (Autorizující orgán: Ministerstvo práce a sociálních věcí), *Kariérový poradce pro ohrožené, rizikové a znevýhodněné skupiny obyvatel* (Autorizující orgán: Ministerstvo práce a sociálních věcí).

Co se týče samotné odborné přípravy kariérových poradců na vysokých školách, možnosti jsou omezené. Například magisterské studium psychologie neobsahuje možnost specializovat se hlouběji na problematiku kariérového poradenství. Tato problematika je v rámci studia specializace „psychologie práce“ okrajová. Zcela ojediněle je možné nalézt v rámci České republiky ucelený vysokoškolský studijní program. Například Česká zemědělská univerzita v Praze nabízí bakalářský program **Kariérové poradenství a vzdělávání**. Vysoké školy a instituce zajišťující vzdělávání dospělých poskytují častěji kurzy dalšího vzdělávání kariérových poradců. Zájemci mohou využít i kurzy a semináře nabízené dalšími vzdělávacími institucemi (nevládní organizace, organizace pro vzdělávání dospělých, sdružení atd.).

Profese školního kariérového poradce anebo profese samostatného kariérového poradce v sektoru zaměstnanosti není zatím legislativně ukotvena. Tím není zajištěno ani její udržitelné financování. Co se týče sektoru školství, chybějící standard kvality profese (včetně kompetenčního a profesního profilu) školního kariérového poradce neumožňuje jednak funkční systém zpětné vazby a kontroly výkonu této profese, jednak nastavení potřebné jednotné formy vzdělávání těchto poradců. Výsledkem těchto limitujících faktorů je buď absence služeb ve škole, nebo výrazně poddimenzovaný úvazek kariérového poradce, anebo zajištění této pozice pracovníkem, který pro její výkon nemá vždy potřebné kompetence. [11]

Dokument Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+**, obsahuje rovněž doporučení pro rozvoj služeb kariérového poradenství.

Jedním ze strategických cílů dokumentu je: *„Posílit kariérové poradenství, spolupráci se zaměstnavateli, resorty a dalšími partnery.“* [12] Podrobný rozpis dílčích cílů je následující: *„Součástí rámcových vzdělávacích programů bude systematická práce na kariérovém rozvoji každého žáka a posilování jeho profesní identity a vazby s oborem vzdělání. Cílem je omezení předčasného ukončování studia a „cestování mezi obory“. Pozornost se zaměří nejen na roli kariérového poradenství ve školách, ale i na rozvoj dovedností pedagogů podporovat žáky v dokončení studia a v rámci jejich přechodu na trh práce. Školám bude poskytována podpora v průběžném rozvoji a posilování služeb kariérového poradenství a jejich individualizace. Systém podpory škol bude zároveň reflektovat realizované aktivity v projektové činnosti v území. V souvislosti s prevencí předčasných odchodů ze vzdělávání budou školy zároveň podporovány v*

identifikaci žáků ohrožených neúspěchem, kterým by měla být v rámci poradenství věnována zvýšená pozornost." [12]

3.2 Asociace kariérových poradců

V České republice fungují aktuálně celkem tři nezisková sdružení pro kariérové poradce: **Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR**, založená v roce 2014, v rámci jejíž aktivit byla zřízena i **Pracovní skupina pro kariérové poradenství**. Cílem zakládajících členů uvedené pracovní skupiny je v rámci asociace sdružit organizace, které poskytují služby v oblasti kariérového poradenství a vzdělávání kariérových poradců. Dále je cílem činnosti koncepční a metodickou podpora. Skupina má aktuálně 12 členů.

V roce 2015 bylo založena **Česká asociace kariérového poradenství**, která zájemce připravuje mimo jiné i na již zmiňovanou zkoušku profesní kvalifikace MŠMT: „*Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu*“ dle Národní soustavy kvalifikací. Asociace sdružuje fyzické osoby, firmy, instituce a jiné organizace, zabývající se kariérovým poradenstvím včetně zájemců o kariérové poradenství. Počet členů asociace není zveřejněn, členství je zpoplatněné.

V roce 2017 bylo založeno **Sdružení pro kariérové poradenství a kariérový rozvoj**. Sdružení je profesní platformou pro odborníky v oblasti kariérového poradenství a další zájemce. Sdružení je zaměřené na podporu kvality a dostupnosti kariérového poradenství v celoživotní perspektivě a v mezinárodním kontextu. Asociace má aktuálně 22 členů, valnou měrou se jedná o poradce působící jako OSVČ, podnikající apod. Členství je zpoplatněné. Sdružení realizuje projekty v rámci programu Erasmus+ s účastní mezinárodních partnerů. Sdružení má vypracovaný etický kodex.

Ve všech třech případech se jedná o nezávislé iniciativy s menším počtem členů, které nepůsobí na národní úrovni. V rámci České republiky působí v regionech mnoho dalších organizací zabývajících se i kariérovým poradenstvím, z nich některé zřizují například regionální hospodářské komory, jako například **Jihočeská společnost pro rozvoj lidských zdrojů**.

3.3. Výzkum, další odborná podpora (vzdělávání, nastavování a rozvoj poradenských služeb) a realizace projektů

Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR), příspěvková organizace přímo řízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, se mimo jiné zaměřuje na rozvojové a pilotní projekty související s kariérovým poradenstvím. Organizace je, v rámci činnosti daného odboru, odpovědná za metodickou podporu kariérového poradenství, spolupráci s dalšími subjekty v oblasti kariérového poradenství, propagaci kariérového poradenství a analytické průzkumy.

Projekt NPI ČR „**Podpora krajského akčního plánování**“ (P-KAP), jehož realizace stále probíhá (2016-2021), má za cíl zajistit metodickou podporu při využívání akčního plánování (další informace viz **Krajské akční plány** v kapitole Realizace projektů) na úrovni kraje i škol. Součástí metodické podpory je například i sdílení dobré praxe v oblasti kariérového poradenství. [13]

NPI ČR realizoval v minulosti několik projektů zaměřených mj. i na rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství ve školách. Jednalo se o tyto projekty: **VIP KARIÉRA** (2005 – 2008), **VIP KARIÉRA II – KP** (2010 – 2015), **Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb - VIP III** (2012-2014). [14]

V oblasti kariérového poradenství realizují odbornou činnost i některá oddělení **Národního vzdělávacího fondu**. **Středisko podpory poradenských služeb** se v rámci Národního vzdělávacího fondu profiluje jako výzkumné a projektové oddělení se zaměřením na rozvoj poradenských služeb v oblasti zaměstnanosti i vzdělávání. V rámci střediska aktuálně probíhá projekt „**CAREERS AROUND ME: Inteligentní technologie pro zlepšení dovedností v oblasti řízení kariéry**“ (2019 – 2021) zaměřený na tvorbu inovativních technologií při podpoře rozvoje dovedností „career management skills.“ [15]

Další aktuálně běžící projekt „**C-Game: Hra s náplní kariérového poradenství ve městě plném povolání**“ (2019-2022) je zaměřený na tvorbu online hry pro žáky posledních ročníků základních škol. Během výstavby fiktivního města se žáci mohou seznámit se škálou povolání, rozšířit si povědomí o pracovním trhu a považovat o vlastní kariérové cestě. [16]

Výzkumy v oblasti kariérového poradenství provádí rovněž **Katedra pedagogických věd na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně**. Katedra spolupracuje na řadě projektů a rozvojových iniciativ v České republice i v zahraničí. Aktuálně zde probíhá například projekt **Career adaptability of vocational upper-secondary school graduates during the school-to-work transition** (2018-2020). [17]

Co se týče sektoru zaměstnanosti, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí realizuje výzkumy zaměřené na rozvoj kariérového poradenství. Aktuálně probíhá výzkum „**Identifikace bariér v poskytování služeb kariérového poradenství - bariéry na straně příjemců: výzkum veřejného mínění**“ (2019 – 2020). [18] Nedávno byl rovněž dokončen výzkum „**Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství v celoživotní perspektivě**“ (2018 – 2019). [19]

Další odborná podpora (vzdělávání, nastavování a rozvoj poradenských služeb)

Významným mezirezortním poradním orgánem pro oblast kariérového poradenství je **Národní poradenské fórum** (dále jen NPF). NPF vzniklo v roce 2010 po vzájemné dohodě mezi **Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy** a **Ministerstvem práce a sociálních věcí**. Je poradním orgánem pro obě ministerstva v oblasti kariérového poradenství v celoživotní perspektivě. Sdružuje nejrůznější subjekty podílející se na rozvoji celoživotního kariérového poradenství. Hlavním cíle je podpora rozvoje integrovaného systému poradenských služeb. Poslední veřejné dostupné usnesení NPF je z roku 2019, fórum na svých webových stránkách od roku 2018 aktuality nezveřejňuje.

Centrum Euroguidance v České republice působí při **Domu zahraniční spolupráce**. Hlavním cílem činnosti centra je výměna zkušeností v oblasti zavádění a realizace poradenství v 34

evropských zemích. Centrum pořádá přednášky a workshopy pro zájemce o obor a také organizuje Národní cenu kariérového poradenství.

Realizace projektů

V programovém období 2014-2020 stále probíhá zavádění priorit vzdělávací politiky **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a také krajů** do praxe škol – jedná se o realizaci akčních plánů rozvoje vzdělávání. Plány jsou dotovány z prostředků Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

Krajské akční plány vzdělávání jsou vytvářeny pro oblast středního a vyššího odborného školství. [20, 21] Realizátory jsou jednotlivé kraje. Realizace krajských akčních plánů má přinášet: zkvalitnění řízení škol pomocí podpory pedagogických nebo vedoucích pracovníků škol (vzdělávání, mentoringu a síťování se zkušenějšími kolegy); zvýšení kvality všeobecné a odborné složky odborného vzdělávání; podnět zájmu dětí a žáků o přírodovědné a technické vzdělávání – spolupráce mezi MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ v regionu včetně vazby na budoucí zaměstnavatele; podpora aktivit vedoucích k vytvoření podpůrných a motivačních sítí pro žáky ohrožené školním neúspěchem. [22]

Místní akční plány vzdělávání jsou vytvářeny pro oblast mateřského a základního školství. Realizátory jsou místní akční skupiny, obce, dobrovolné svazky obcí anebo sdružení/spolek obcí. Realizace místních akčních plánů má přinášet: spolupráci místních aktérů (zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání), společné plánování a sdílení aktivit zaměřených na zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách. [23]

V rámci realizace těchto místních akčních plánů (zejména se zde jedná o Krajské akční plány vzdělávání) je řešen i další rozvoj kariérového poradenství ve školách, a to zejména pomocí dalšího vzdělávání pedagogů a zavádění nových přístupů a prvků do vzdělávání žáků.

Samostatným zájmem některých krajů je podporovat službu kariérového poradenství i pro školy. Například Plzeňský kraj podpořil mezi lety 2012 – 2015 z rozpočtu EU a rozpočtu Plzeňského kraje investici - stavbu **Informačně vzdělávacího střediska Plzeňského kraje INFO KARIÉRA**. Středisko funguje od roku 2015. V rámci povinné minimálně pětileté udržitelnosti projektu má poskytnout poradenské služby minimálně 3 500 osobám, a to v období 2015 - 2020. Činnost střediska, zaměřená na poradenství veřejnosti, je podpořena z prostředků Plzeňského kraje a je pro veřejnost zdarma. Partnery a spolupracovníky jsou Úřad práce, Regionální hospodářská komora Plzeňského kraje a Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje.

Středisko mj. poskytuje skupinové poradenské programy pro žáky základních a středních škol realizované externími odborníky, dále odbornou metodickou podporu pedagogům (sdílení vlastních nástrojů a postupů) a další vzdělávání pedagogů (semináře a intenzivní výcviky).

Středisko je do konce roku 2020 zapojeno i do dalších projektů financovaných z fondů EU, například ve spolupráci s Informačně poradenským centrem Západočeské univerzity v Plzni,

kteří realizuje projekty zaměřené na kariérové poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále projekty zaměřené na zlepšení poradenských služeb v rámci kraje. Otázkou zůstává nicméně další financování činnosti výše uvedeného střediska po roce 2020. [24]

Lze konstatovat, že funkční systém spolupráce všech místních aktérů, kteří se podílejí na poskytování služby kariérového poradenství v Plzeňském kraji může sloužit jako přenositelný vzor i do dalších krajů.

Další vzdělávací, implementační a rozvojové činnosti zabývající se kariérovým poradenstvím představují dočasné činnosti na základě projektů z fondů a programů EU (např. Erasmus+). Například veřejně dostupná online databáze OP VK²¹ eviduje celkem 20 projektů realizovaných v letech 2014–2020 zaměřených na kariérové poradenství. Soukromé společnosti a základní a střední školy tvoří nad 50 % příjemců projektů. Obsahem projektů bylo například zavedení nebo zefektivnění služby kariérového poradenství, založení informačně poradenského centra a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Nejvíce projektů bylo podáno v Olomouckém a Zlínském kraji.

Typ příjemce	Počet realizovaných projektů	Konkrétní příjemci
Soukromé společnosti – s.r.o.	4	PMVIA s.r.o., Vyškov (Olomoucký kraj) HOPES s.r.o., Most (Ústecký kraj) Škola manažerského rozvoje s.r.o., Ostrava (Moravskoslezský kraj) SCIO, s.r.o, Praha (Hlavní město Praha)
Střední odborné školy a gymnázia	4	SOU Prostějov (Olomoucký kraj) Podještědské gymnázium (Liberecký kraj) SOU DAKOL (Moravskoslezský kraj) Střední škola technická Most (Ústecký kraj)
Základní školy	3	ZŠ Němčice nad Hanou (Olomoucký kraj) ZŠ Mohelnice (Olomoucký kraj) ZŠ Vyškov (Jihomoravský kraj)
Univerzity	2	Západočeská univerzita v Plzni (Plzeňský kraj) Mendelova univerzita v Brně (Jihomoravský kraj)
Krajská pedagogicko-psychologická poradna	2	Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín (Zlínský kraj) – 2x
Obecně prospěšné společnosti	2	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje (Plzeňský kraj) Naděje-M, o.p.s. (Most, Ústecký kraj)
Okresní hospodářská komora	1	Jablonec nad Nisou (Liberecký kraj)

²¹ Databáze výstupů projektů. Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost. Dostupné z: <https://databaze.op-vk.cz/>

Orgány státní správy	1	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Hlavní město Praha)
Kraje	1	Zlínský kraj

3.4. Výsledky dotazníkového šetření – kariéroví poradci – ČR

3.4.1 Sběr dat

V České republice byla sbírána data od soukromě působících kariérových poradců i od školských kariérových poradců působících na základních školách, středních školách a gymnáziích v celé České republice.

Dotazníky byly rovněž předloženy příjemcům služby kariérového poradenství z následujících škol:

- Základní škola profesora Švejcara, Mráčkova, Praha 4
- Gymnázium Písnická, Praha 4
- Střední odborná škola waldorfská v Ostravě
- Střední škola G.A.P. education, s.r.o., Praha 4
- Střední odborná škola Jeseník
- FF UK, katedra andragogiky a vzdělávání dospělých, Praha

Poradci i příjemci služby kariérového poradenství byli osloveni pomocí emailu anebo osobně. Dotazník vyplňovali online.

3.4.2 Profil vzorku

Bylo získáno celkem 44 vyplněných dotazníků od kariérových poradců. 87 % odpovědí bylo od žen, 13 % odpovědí od mužů. Průměrný věk respondentů byl 47 let. Naprostá většina kariérových poradců (80 %) pracuje v sektoru vzdělávání (základní a střední škola, neformální vzdělávací instituce, vysoké školy / univerzity). Ostatní poradci (20 %) pracují nejčastěji jako OSVČ, přičemž externě spolupracují se vzdělávacími, s neziskovými anebo soukromými subjekty, anebo jsou v nich zaměstnání na různé druhy úvazků a dohod.

41 % respondentů pracuje na pozici kariérového poradce pro žáky a studenty v oblasti vzdělávání. 21 % respondentů zastává pozici učitele, anebo pozici učitele a výchovného poradce současně. 16 % respondentů pracuje jako kariéroví poradci pro dospělé. 12 % respondentů v rámci své pracovní pozice kombinuje různé činnosti: poradenství pro žáky, studenty i dospělé, lektorskou, koučovací, trenérskou činnost a projektovou, metodickou a konzultační činnost.

Respondenti mají v průměru 8 let odborné praxe. Kvalifikaci pro práci v oblasti kariérového poradenství získali z více zdrojů: 77 % z nich absolvovalo některý specializovaný kurz; 32 % respondentů získalo kvalifikaci samostudiem; 14 % získalo kvalifikaci studiem na VŠ (bakalářský nebo magisterský program); 7 % získalo kvalifikaci specializačním studiem výchovného poradenství na školách a 7 % uvádí získání kvalifikace v průběhu vlastní praxe poradce, tzv.

„learning by doing“. 7 % poradců naopak uvedlo, že nezískalo pro činnosti kariérového poradce žádnou kvalifikaci.

3.4.3 Kompetence kariérových poradců a další aspekty jejich práce

Za nejdůležitější dovednosti, které by kariérový poradce měl mít, jsou považovány následující:

- Interpersonální a komunikační dovednosti
- Efektivní využívání informačních zdrojů a správa informačních systémů
- Dovednost motivovat klienty

Poradci uvedli, že následující dovednosti by potřebovali nejdříve posílit:

- Používání široké škály metod / nástrojů služby kariérového poradenství
- Znalost legislativy v oblasti práce a zaměstnání – znalosti pracovně právních vztahů
- Organizace a řízení procesů kariérového poradenství

V rámci šetření existují rozdíly v odpovědích poradců působících ve školství (vzorek 22 poradců) a soukromých poradců (vzorek rovněž 22 poradců). Soukromí poradci mají vyšší potřebu rozvíjet a zlepšovat „používání široké škály metod / nástrojů služby kariérového poradenství“, zatímco poradci ve školách mají vyšší potřebu zlepšovat se v „organizaci a řízení procesů kariérového poradenství“.

Jak se daří rozvíjet kompetence klientů?

Poradci se domnívají, že nejlépe se jim daří rozvíjet u klientů sebepoznání a znalost příležitostí / možností kariérové dráhy. Jako nejobtížnější se jim naopak jeví plánování a implementace kariéry a studia u klientů.

Hodnocení používaných metod v kariérovém poradenství

Metody vnímané jako nejvíce užitečné (ve smyslu efektivity)	Metody hodnocené jako nejvíce používané:	Metody hodnocené jako nejméně používané:
<ul style="list-style-type: none"> - Rozhovor - Diskuse - Projektové aktivity 	*data nebyla v rámci šetření sbírána	<ul style="list-style-type: none"> - Hraní rolí - Příklady známých osobností - Samostudium - Promítání filmů s následnou diskusí

Co se týče používání metod, jako nejužitečnější hodnotí školní i soukromí poradci rozhovor a diskuse. Privátní poradci hodnotí jako užitečné i další techniky jako jsou hry a hraní rolí. Projektové aktivity hodnotí jako užitečné školní i soukromí poradci srovnatelně.

Faktory, které poradcům brání v efektivním poskytování kariérového poradenství

- Kariérové poradenství není prioritou vzdělávací politiky
- Nedostatečné pochopení důležitosti kariérového poradenství ze strany klientů / studentů
- Nedostatek povědomí o kariérovém poradenství v podnikatelském světě a v dalších organizacích
- Nedostatek veřejných financí / dotací

Oproti tomu, poradci nevidí následující faktory jako hlavní obtíž při poskytování kariérového poradenství:

- Málo dostupných podpůrných informací a prostředků pro kariérové poradenství
- Nedostatek profesionálů, kteří by zajistili dostatečné vzdělání a přenos zkušeností a znalostí
- Nedostatek školení a šíření aktuálních informací
- Nedostatek nástrojů a produktů pro efektivní poskytování kariérového poradenství (publikace, filmy, hry, texty, ...)

Rozdíly mezi výpověďmi školských a soukromých poradců jsou následující: Co se týče faktorů, které omezují poskytování služeb kariérového poradenství, soukromí poradci jsou v tomto ohledu ve svých postojích kritičtější (více záporných hodnocení na předem definované škále) než poradci pracující na školách. Poradci působící ve školách nejsou tak kritičtí. Největší omezení vidí v těchto oblastech:

- Nedostatek nástrojů a produktů pro efektivní poskytování kariérového poradenství (publikace, filmy, hry, texty, ...)
- Nedostatek veřejných financí / dotací

Jen velmi malá část školských poradců vidí jako hlavní omezení faktor „nedostatečné pochopení důležitosti kariérového poradenství ze strany klientů (žáků)“.

Informační zdroje, které kariéroví poradci používají, jsou následující:

45 % respondentů využívá následující zdroje: Facebook, LinkedIn, Euroguidance, EKS, Národní soustava povolání, Národní soustava kvalifikací, Informační portál JOBHUB, Gaudeamus.cz, Pakt zaměstnanosti, infoabsolvent.cz, budoucnostprofesi.cz, mpsv.cz, atlasskolstvi.cz, vysokeskoly.cz, kampomaturite.cz, jaknavysokou.cz, dzs.cz, webové stránky škol, podcasty, videa, informace o vzdělávacích akcích pro kariérové poradce.

Členství v místní nebo mezinárodní organizaci v oblasti kariérového poradenství

Pouze dva poradci byli po přechodnou dobu členem mezinárodního networkingu v oblasti kariérového poradenství. Konkrétně: Projekt Erasmus+ a Česko-německý projekt GEMINI-rozvoj kariérového poradenství v euroregionu NISA 2016-19.

73 % respondentů není členem žádného profesního sdružení v České republice.

27 % respondentů je členem některého sdružení, nejčastěji **Sdružení pro kariérové poradenství a rozvoj kariéry**. Jeden poradce je členem **České asociace kariérového poradenství**. Zbylé členství se týká online profesních skupin na Facebooku a odborných platform v rámci již zrušené (2019) státní příspěvkové organizace Fond dalšího vzdělávání.

3.5 Výsledky dotazníkového šetření – příjemci služby kariérového poradenství

3.5.1 Profil analyzovaného vzorku

Bylo sebráno celkem 54 dotazníků od studentů. Z toho 72 % bylo žen a 28 % bylo mužů. Průměrný věk respondentů byl 19 let.

97 % dotázaných studuje, mladí nezaměstnaní ve vzorku nebyli:

3 %	Zaměstnání
0 %	Studium v centru odborné přípravy / na odborné škole / učilišti
2 %	Studium na základní škole
0 %	Bez zaměstnání, status nezaměstnaný
65 %	Studium střední školy
17 %	Studium na univerzitě / vysoké škole
13 %	Studium a zaměstnání současně

Zhruba jedna čtvrtina respondentů nemá žádnou představu o budoucí profesi, dalším vzdělávání, dalším rozvoji. 75 % respondentů má už určitou představu, čemu se chtějí v budoucnosti věnovat:

53 %	Uvádí, že buď zcela vědí, anebo víceméně vědí, co jakou profesi chtějí dělat v budoucnosti
22 %	Zatím si vybírá mezi více možnostmi
24 %	Ještě neví, co budou dělat

35 % respondentů uvedlo, že potřebují asistenci při plánování kariéry. Nadpoloviční většina respondentů službu kariérového poradenství buď nepotřebuje, anebo si není jistá, zda ji potřebuje:

35 %	Potřebují asistenci při plánování jejich profesní kariéry
35 %	Neví, zda tuto asistenci potřebují
30 %	Tuto pomoc nepotřebuje

81 % respondentů uvedlo, že nemají o této službě žádné informace, anebo že nemá možnost navštívit kariérového poradce. 18 % respondentů uvedlo, že má možnost kariérového poradce kontaktovat:

18 %	Mají možnost kontaktovat profesionála v kariérovém poradenství a probrat s ním plánování budoucnosti, volbu školy nebo profese
37 %	Tuto možnost nemá
44 %	Nemá o této možnosti informace

Při volbě další školy a další profesní dráhy mají významný rodiče a širší rodina, přátelé a internet. Odborné poradenství ze strany učitelů, tutorů, kariérových poradců, trenérů apod. má jen dílčí význam:

Osoby nebo faktory, které primárně respondenty ovlivňují nebo jsou užitečné při profesionální volbě:	Následující faktory respondenty ovlivňují už méně:
<ul style="list-style-type: none"> - Rodiče nebo členové rodiny - Přátelé - Informace na webu 	<ul style="list-style-type: none"> - Učitel, tutor - Kariérový poradce - Jiní odborníci nebo instituce - Známí lidé, authority, který respondent zná - Tutoři mimo školní oblast, trenéři, vedoucí apod.

Respondenti uvádějí jako své nejlépe rozvinuté kompetence pro budování kariérové dráhy:

- Sebepoznání,
- Plánování profesní dráhy (jak plánovat vlastní studium / pracovní příležitost)

Jako nejméně rozvinuté kompetence uvádějí:

- Praktická implementace kariérové dráhy (jak realizovat kroky k dosažení vlastní volby studia / pracovní pozice)
- Znalost příležitostí ke vzdělávání a informací o trhu práce; znalost možností kariéry / kariérových drah

Největší slabinu respondenti vidí ve znalostech konkrétních kariérových možností: pracovní trhy, nabídky, různé druhy profesí včetně nových povolání apod.

Nejužitečnějšími aktivitami, které respondentům pomáhají při výběru povolání, jsou:

- Odborné praxe a dobrovolnická činnost
- Samostudium při tvorbě a realizaci vlastní osobní vize a kariérového plánu
- Exkurze v podnicích a firmách zaměřené na získání zkušeností (stínování, plnění určitých úkolů v konkrétním pracovním prostředí)
- Kariérové poradenství v rámci mimoškolního vzdělávání

Očekávání a přání ohledně poskytování kariérového poradenství

Respondenti uvádějí, že by potřebovali více příležitostí k získání pracovních zkušeností v oboru, o který se zajímají. Zajímají se také o zmapování vlastních silných stránek a motivace. Uvítali by více odborné podpory – konkrétně konzultace s odborníkem, workshopy, semináře a také snadno dostupné informace o studijních oborech a možnostech práce v zahraničí.

3.6 Shrnutí

V České republice působí dostatečná škála poradenských orgánů a odborných výzkumných institucí, které se zabývají kariérovým poradenstvím a rovněž i celá řada asociací kariérových poradců a regionálních organizací. Jedná se nicméně o asociace s malým počtem členů, která nepůsobí na celonárodní úrovni, a jejichž cíle jsou dílčí (například realizace samostatných projektů a výzkumů, vzdělávání menšího počtu zájemců apod.). V českém prostředí schází zastřešující národní organizace, která by podporovala vzájemné síťování a zaštiťovala zájmy a potřeby kariérových poradců působící jak ve státním, tak v soukromém sektoru.

Vzniká rovněž řada samostatných projektů škol a dalších organizací realizovaných z fondů EU, jimž mnohdy schází udržitelnost a také širší dopad a provázanost s dalšími aktéry ve vzdělávání. Dá se konstatovat, že v České republice vzniká v oblasti kariérového poradenství široká škála dílčích a navzájem nepropojených aktivit, dlouhodobě ale schází zastřešující koncepce rozvoje.

Co se týče získávání a zvyšování kompetencí kariérových poradců, zcela schází standard kvality profese. Z tohoto důvodu je i nabídka vzdělávání kariérových poradců poměrně nejednotná. Dílčím pokrokem je možnost ověření kompetencí pro výkon pozice kariérového poradce skrze Národní soustavu kvalifikací.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v dokumentu **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+** zdůrazňuje důležitost dalšího rozvoje kariérového poradenství. Bez vytvoření celkové koncepce rozvoje a uvolnění finančních prostředků není další rozvoj v této oblasti možný.

Co se týče výsledků dotazníkového šetření, poradci působící ve školách vidí jako největší rezervu ve své práci „organizaci a řízení procesů kariérového poradenství“. Výsledky naznačují, že kariéroví poradci ve školách mohou zápasit s nedostatkem času na vlastní poradenskou činnost. Také nemají mnoho příležitostí ke sdílení dobré praxe a síťování.

Nezávislí kariérové poradci jsou více aktivní v kolegiální spolupráci, více se sdružují v odborných organizacích, používají širší spektrum metod. Jsou obecně ve svých postojích také více kritičtí, co se týče limitujících faktorů kariérového poradenství.

Co se týče výsledků dotazníkového šetření u příjemců služby kariérového poradenství, respondenti mají zájem získat v průběhu studia více pracovních zkušeností, mají zájem chodit na stáže. Rovněž mají zájem o získávání širších znalostí o různých profesích v různých oborech, a to včetně nových profesí.

Respondenti nicméně volbu další školy a profese provádí často zcela nezávisle na školních poradenských službách. Při rozhodování se spoléhají na podporu rodiny, přátel či podporu dalších lidí, se kterými se setkávají při mimoškolních aktivitách.

Nabídka kariérového poradenství často není na školách k dispozici v dostatečném rozsahu. Pokud už nabídka existuje, respondentům mohou chybět informace o této službě. 65 % respondentů uvedlo, že nemá dostatečnou motivaci k tomu, aby tuto službu využilo anebo si nejsou jisti, zda takovou službu potřebují. 81 % respondentů uvedlo, že nemá možnost navštívit kariérového poradce anebo nemají o této službě žádné informace.

4. Závěr

Porovnání služby kariérového poradenství ve třech evropských zemích

Výsledky průzkumu ukazují některé významnější rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Pouze v Itálii působí celkem dvě profesní asociace kariérových poradců na národní úrovni, a to v obou případech s poměrně hustou sítí regionálních poboček. Jedna z těchto národních asociací má dokonce dlouhodobou tradici od 70. let 20. století. V Litvě a ČR nemají profesní asociace zatím tak širokou členskou základnu. Česká republika vykazuje ze všech zemí pravděpodobně nejmenší podíl kariérových poradců zakotvených v některé profesní organizaci (bylo by potřebné tento údaj ověřit na větším vzorku respondentů).

V Itálii a Litvě je kariérové poradenství poskytováno dle zákona až na středních školách, v České republice může být kariérové poradenství dle zákona poskytováno už od základních škol, a to v rámci činnosti školního poradenského pracoviště, a tedy i pracovního úvazku výchovného poradce či školního psychologa v základní škole. V běžné realitě se ale žáci základních škol setkávají s kariérovým poradenstvím spíše nahodile, nesystémově, buď v rámci výuky některého

předmětu, anebo mohou v posledních ročnících projít jednorázovou psychodiagnostikou zaměřenou na volbu povolání přímo ve škole (službu provádí školní psycholog) anebo ve spádové pedagogicko-psychologické poradně.

Výchovný poradce má v rámci svého poradenského úvazku zpravidla velmi malou časovou dotaci na poskytování služby kariérového poradenství, a žákům posledních ročníků zpravidla zvládne nabídnout jednou ročně účast na burzách škol. Některé školy financují pozice kariérových poradců z prostředků fondů EU, jedná se ale o dočasné řešení. Pokud je v některé základní škole etablována pozice kariérového poradce a je zajištěno její financování, jedná se zpravidla o značný profesní entuziasmus a osobní zájem vedení školy a školních poradců o tuto problematiku. Propracovaný systém kariérového poradenství obecně na základních školách prakticky neexistuje.

Ve všech třech zemích je profese kariérového poradce ve školách pouze doplňková k jiné hlavní pracovní činnosti. Časová dotace na tuto činnost ve školách je omezená. Respondenti poukazovali i na omezení ve financování této služby. Poradci v Litvě a České republice se navíc domnívají, že kariérové poradenství není prioritou státní vzdělávací politiky. Kariéroví poradci, kteří mají tuto činnost jako hlavní, působí ve všech zemích v soukromém sektoru jako nezávislí poradci. Ukazuje se navíc, že kariérovému poradenství se jen okrajově věnují poradci-muži a mladí lidé, a to ve všech třech zemích.

Příprava a další vzdělávání kariérových poradců nejsou systémově ukotvené v žádné ze tří zemí. Ověřený a zavedený standard profese kariérového poradce rovněž neexistuje v žádné ze tří zemí.

Porovnání vybraných základních parametrů služby kariérového poradenství			
	Itálie	Litva	Česká republika
Standard profese kariérového poradce	Ne	Ano – byl pilotně vytvořen v rámci projektu	Ne
Profesní organizace působící na národní úrovni	Ano	Ne	Ne
Etický kodex vytvořený profesní asociací, řídicím orgánem nebo vzdělávací institucí (v rámci projektu...)	Ano	Ano	Ano
Možnost získat osvědčení o kvalitě a odborné kvalifikaci	Ano	Ano	Ano

Co se týče příjemců služby kariérového poradenství, čeští respondenti uváděli nejčastěji názor, že nemají možnost navštívit kariérového poradce anebo nemají o této službě žádné informace (81 %) ve srovnání s respondenty v Itálii (54 %) a Litvě (44 %). (Čeští školní poradci jeví

komplementárně nejmenší potřebu posilovat vlastní kompetence v motivování klientů využívat službu kariérového poradenství.)

Co se týče motivace a zájmu využít služby kariérového poradce, ve všech třech zemích je nízká: čeští respondenti pocítují nejistotu v potřebě služby / anebo jsou si jisti, že tuto službu vůbec nepotřebují v 65 %, italsí respondenti v 76 %, litevští respondenti v 58 %. Podle výsledků průzkumu jsou ve všech třech zemích nejvýznamnějšími faktory při výběru povolání nebo plánování kariéry: názor rodičů, širší rodiny a informace na internetu.

Příjemci služby kariérového poradenství mají ve všech třech zemích zájem o takový model středního školství, kde by existovala příležitost praktikovat systém střídání školy a práce / stáží / exkurzí / projektových dnů / dobrovolnické činnosti apod. Očekávají, že kariérové poradenství by jim mohlo pomoci právě v propojování světa školy a světa práce. Respondenti z Itálie a České republiky se shodují, že by potřebovali pomoc zejména v praktické implementaci kariérové dráhy. Respondenti z Litvy a České republiky se navíc shodují, že jim schází znalost možností kariérových drah. Uvádějí, že by stáli o to získat lepší praktický přehled o širším spektru profesí, včetně zcela nových a méně obvyklých profesí. Poradci v Itálii a České republice se bohužel ale nejvíce shodují v názoru, že se jim nedaří příliš propojovat svět školy a svět práce a podnikání.

Celkově lze konstatovat, že kariérové poradenství je stále ve stádiu rozvoje nejen v České republice, ale i v dalších evropských zemích. Přes dílčí pokroky existuje ještě celá řada oblastí, které je potřeba dále rozvíjet, legislativně ukotvit, zlepšit jejich financování i komunikaci této služby směrem k veřejnosti a cílovým skupinám.

Zdroje

- [1] EUROGUIDANCE.EU. (2020). *Guidance System in Italy* [online]. Datum citace 15.11.2020. Dostupné z: <https://www.euroguidance.eu/guidance-system-in-italy>
- [2] THE CNOS-FAP FEDERATION [online]. Datum citace 15.11.2020. Dostupné z: <https://www.cnos-fap.it/en/page/cnos-fap-federation>
- [3] ASNOR.IT (nedatováno). ALLEGATO "A" AL NUMERO 1433/1214. [online]. Datum citace 15.11.2020. Dostupné z: https://asnor.it/documenti/schede/statuto_asnor_1.pdf
- [4] ASITOR - ASSOCIAZIONE ITALIANA ORIENTATORI. [online]. Datum citace 15.11.2020. Dostupné z: <https://www.asitor.it/>
- [5] ALMALAUREA.IT. (nedatováno). [online]. Datum citace 15.11.2020. Dostupné z: <https://www.almalaurea.it/trasparenza/organizzazione>
- [6] EUROGUIDANCE.EU. (2020). *Guidance System in Lithuania*. [online]. [dat. cit. 29.3.2020]. Dostupné z: <https://www.euroguidance.eu/guidance-system-in-lithuania>
- [7] ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA. (2014). Įsakymas Dėl Ugdymo Karjerai Programos Patvirtinimo. [online]. [dat. cit. 29.3.2020]. Dostupné z: <http://www.jovaras.com/wp-content/uploads/Ugdymo-karjerai-programa.pdf>

- [8] LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO. (2017). Ugdymo Karjerai Programos Integravimo Į Mokomuosius Dalykus. [online]. [dat. cit. 29.3.2020]. Dostupné z: <https://www.svkazimieras.kaunas.lm.lt/wp/wp-content/uploads/2018/12/Ugdymo-karjerai-integravimas-1-4-ir-5-8.pdf>
- [9] ŠKOLNÍ KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ V LITVĚ. [online]. [dat. cit. 29.3.2020]. Dostupné z: <https://zapojmevsechny.cz/clanek/detail/skolni-karierove-poradenstvi-v-litve?activate=zahranicni-inspirace>
- [10] GUIDANCE SYSTEM IN THE CZECH REPUBLIC. (2020). [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://www.euroguidance.eu/guidance-systems-and-practice/national-guidance-systems/guidance-system-in-the-czech-republic>
- [11] ROZVOJ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ VČETNĚ PŘEDČASNÝCH ODCHODŮ ZE VZDĚLÁVÁNÍ POJETÍ TEMATICKÉ OBLASTI V PROJEKTU P-KAP. IV. část verze pro decizní sféru vzdělávací politiky České republiky. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/P_KAP/ke_stazeni/Karipo_IV_podrobne_pojeti_oblasti_intervence.pdf
- [12] FRYČ, J., MATUŠKOVÁ, Z., KATZOVÁ, P., KOVÁŘ, K., BERAN, J., VALACHOVÁ, I., SEIFERT, L., BĚŤÁKOVÁ, M., HRDLIČKA, F. a kolektiv autorů Hlavních směrů vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. (2020). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Strana 37. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/file/54104/>
- [13] NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY. (nedatováno). Metodická podpora. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p-kap/nastroje-1>
- [14] NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČESKÉ REPUBLIKY. (nedatováno). Ukončené národní projekty. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/ukoncene-narodni-projekty>
- [15] NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND. (nedatováno). CAREERS AROUND ME: Inteligentní technologie pro zlepšení dovedností v oblasti řízení kariéry. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/careers-around-me-intelligentni-technologie-pro-zlepseni-dovednosti-v-oblasti-rizeni-kariery>
- [16] NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND. (nedatováno). C-Game: Hra s náplní kariérového poradenství ve městě plném povolání. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nvf.cz/c-game-career-guidance-game-in-the-city-full-of-occupations>
- [17] MASARYKOVA UNIVERZITA. (2020). Career adaptability of vocational upper-secondary school graduates during the school-to-work transition. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/vyzkum/projekty/39109>
- [18] VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. PROJEKTY. (nedatováno). Identifikace bariér v poskytování služeb kariérového poradenství - bariéry na straně příjemců: výzkum veřejného mínění. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/projekty/?id=373>
- [19] VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. PROJEKTY. (nedatováno). Identifikace bariér v přístupu osob v preproduktivním a produktivním věku ke kariérovému poradenství

v celoživotní perspektivě. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://www.vupsv.cz/projekty/?id=335>

[20] KRAJSKÝ AKČNÍ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ. (2020). [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/projekty/co-je-to-kap>

[21] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. (2020). MAP / KAP. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/map-kap>

[22] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (2019). Avízo výzvy č. 02_19_078 Implementace krajských akčních plánů II. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://opvv.msmt.cz/vyzva/item1036261/text-vyzvy.htm>

[23] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (2020). Výzva č. 02_20_082 Akční plánování v území. [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <https://opvv.msmt.cz/vyzva/vyzva-c-02-20-082-akcni-planovani-v-uzemi.htm>

[24] INFOKARIÉRA. INFORMAČNĚ VZDĚLÁVACÍ STŘEDISKO PLZEŇSKÉHO KRAJE. Kdo jsme a co chceme? [online]. [datum citace 21.11.2020]. Dostupné z: <http://www.infokariera.cz/kdo-jsme>

PhDr. Kristina Březinová

Kristina Březinová působí v Národním pedagogickém institutu ČR v Praze jako tutorka webové aplikace pro kvalitní vzdělávání www.zapojmevsechny.cz. Pracuje také v Akademické psychologické poradně VŠE, kde se věnuje studentům se speciálními studijními potřebami. Vystudovala psychologii na FF UK a speciální pedagogiku v programu celoživotního vzdělávání na PedF UK. Působila jako poradenský psycholog ve školských poradenských zařízeních a na školách v Praze a ve Středočeském kraji. Souběžně s poradenskou praxí pracovala v letech 2007–2019 pro společnost Gradua-CEGOS, kde se věnovala poradenství a dalšímu vzdělávání dospělých. Zkušenosti má také z dvouletého působení v Agentuře pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR na pozici metodičky inkluzivního vzdělávání. Kontinuálně se věnuje kariérovému poradenství pro žáky a dospělé. Působila v projektu Follow Your Way, v rámci kterého proběhlo sdílení dobré praxe v kariérovém poradenství v několika evropských zemích. Publikuje odborné texty, například v periodících Československá psychologie, Kariérové poradenstvo v teórii a praxi, Psychologie Dnes a Rozmer.

Citujte ako:

Březinová, K. (2020). Kariérové poradenství v Itálii, Litvě a České republice. In: *Kariérové poradenstvo v teórii a praxi* [online], 2020 (18), str. 25-58. Dostupné na internete: <https://www.euroguidance.sk/>. ISSN 1338-8231